

SA, ÎM “Tirex Petrol” SA, SC “Parstar Petrol” SRL, “Valiexchimp” SRL a 1% din venitul obținut prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței.

Consideră reclamantul, că Hotărârea nr.CNP-18/53-07/11 și Prescripția nr.CNP-18/53-07/11 sunt ilegale reieșind din faptul că, piața produselor petroliere este reglementată de către stat. Importul, transportarea, depozitarea și comercializarea produselor petroliere este reglementată prin Legea privind piața produselor petroliere, nr. 461 din 30.07.2001, Regulamentul de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere, aprobat prin HG nr. 1117 din 22.08.2002, Metodologia de calculare și aplicare a prețurilor la produsele petroliere, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 263 din 05.10.2007, iar Codul contravențional al RM nu stabilește amenzi în domeniul încălcării legislației cu privire la concurență.

Mai indică reclamantul că la 10 martie 2011 s-a adresat pîrîtului cu cerere prealabilă privind revocarea Hotărîrii nr.CNP-18/53-07/11 și a Prescripției nr.CNP-18/53-07/11 din 17 februarie 2011, însă nu a primit nici un răspuns.

Solicită ÎCS “Lukoil Moldova” SRL a anula Hotărîrea Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței nr.CNP-18/53-07/11 și Prescripția nr.CNP-18/53-07/11 emise la 17 februarie 2011.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 12 mai 2011 acțiunea ÎCS “Lukoil Moldova” SRL a fost admisă. S-a anulat în parte hotărîrea Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței nr.CNP-18/53-07/11 din 17 februarie 2011, și anume pct. 1 și pct.5 care se referă la ÎCS “Lukoil Moldova” SRL și s-a anulat în parte Prescripția nr.CNP-18/53-07/11 din 17 februarie 2011 care se referă la ÎCS “Lukoil Moldova” SRL.

La 25 august 2011 Agenția Națională pentru Protecția Concurenței a declarat recurs împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 12 mai 2011, solicitînd admiterea recursului și casarea hotărîrii contestate.

În motivarea recursului recurentul a indicat că, concluziile instanței expuse în hotărîre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, deoarece acțiunea de limitare a concurenței s-a manifestat nu prin prezentarea la ANRE a calculelor noilor prețuri, dar prin stabilirea de către toți agenții economici a prețurilor identice la produsele petroliere.

Ma indică că, decizia și prescripția contestată au fost emise cu respectarea procedurii stabilite de art. 12 lit. e) al Legii cu privire la protecția concurenței.

În ședința de judecată în instanța de recurs reprezentantul recurentului Agenția Națională pentru Protecția Concurenței, în baza procurii, Maxim Ion, a susținut recursul declarat și a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărîrii și pronunțarea unei noi hotărîri cu privire la respingerea acțiunii.

Reprezentantul intimatului ÎCS “Lukoil Moldova” SRL, în baza procurii Petru Bălănel, în ședința de judecată în instanța de recurs a solicitat respingerea recursului cu menținerea în vigoare a Curții de Apel Chișinău din 12 mai 2011, pe care o consideră legală și întemeiată.

Audiind părțile, studiind materialele dosarului, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 417 al.(1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Așa dar, în virtutea art. art. 2, 3 din Legea contenciosului administrativ obiect al unei acțiuni în contenciosul administrativ constituie inclusiv și actul emis în cadrul exercitării autorității publice, susceptibil de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice.

Instanța de contencios administrativ verifică legalitatea actului administrativ reieșind din circumstanțele de fapt și de drept existente la momentul emiterii acestuia.

În ședința instanței de judecată s-a constatat că, Consiliul Administrativ al Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței, acționând în temeiul art.12 al Legii nr.1103-XIV din 30 iunie 2000 cu privire la protecția concurenței, urmare a investigării cazurilor inițiate de Consiliul Administrativ al ANPC prin Dispoziția nr.18 din 05 iulie 2007 și Dispoziția nr.53 din 25 octombrie 2007, a emis Hotărârea nr.CNP-18/53-07/11 din 17 februarie 2011, prin care a constatat că acțiunile coordonate a agenților economici: ÎCS “Lukoil Moldova” SRL, ÎCS “Petrom-Moldova” SA, ÎCS “Bemol Retail” SRL, ÎM “Rompetrol Moldova” SA, ÎM “Tirex Petrol” SA, SC “Parstar Petrol” SRL, “Valiexchimp” SRL, realizate în perioada 05 decembrie 2010 – 17 ianuarie 2011, referitor la stabilirea simultană a prețurilor identice de comercializare cu amănuntul a benzinei, au drept rezultat limitarea concurenței pe piața comercializării cu amănuntul a benzinei în Republica Moldova, ceea ce contravine prevederilor alin.(1) al art.7, alin.(2) al art.4 din Legea nr.1103-XIV din 30 iunie 2000 cu privire la protecția concurenței. Ca rezultat, a emis prescripții adresate acestor companii, inclusiv ÎCS “Lukoil Moldova” SRL, de încetare a acțiunilor coordonate de stabilire a prețurilor identice de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale pe piața Republicii Moldova și dispusă intentarea acțiunilor în instanța judecătorească referitor la încasarea de la ÎCS “Lukoil Moldova” SRL, ÎCS “Petrom-Moldova” SA, ÎCS “Bemol Retail” SRL, ÎM “Rompetrol Moldova” SA, ÎM “Tirex Petrol” SA, SC “Parstar Petrol” SRL, “Valiexchimp” SRL a 1% din venitul obținut prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței.

În motivarea Hotărârii nr.CNP-18/53-07/11 din 17 februarie 2011 recurentul a indicat că modificarea prețurilor la benzină la data de 05-06 decembrie 2010 au fost efectuate simultan de către toți agenții economici implicați, înregistrându-se aceleași prețuri. Următoarea modificare simultană de preț la comercializarea cu amănuntul a produselor petroliere principale a fost operată în perioada 15-17

ianuarie 2011, dar spre deosebire de modificările de preț din perioada 05-06 decembrie 2010 prețurile notificate la ANRE de către companiile petroliere, nu au fost identice la toate cele 7 companii. În acest context, însăși ANPC recunoaște că, în perioada 15-17 ianuarie 2011, prețurile au fost modificate de către agenții economici, fiind diferite.

Astfel, a concluzionat că exercitarea simultană de către 7 agenți economici a unor și acelorași acțiuni subordonate stabilirii prețului de comercializare cu amănuntul a benzinei este irealizabilă fără o coordonare prealabilă între aceștia. Or, realizarea intenției comune de a aplica un anumit preț pentru benzină înseamnă că operatorul implicat nu mai determină independent propria politică concurențială, iar drept rezultat concurența devine limitată, ceea ce contravine prevederilor alin.(1) al art.7 din Legea nr.1103-XIV din 30 iunie 2000 cu privire la protecția concurenței.

Conform art. 4 din Legea privind piața produselor petroliere, agenții economici stabilesc prețurile la produsele petroliere principale și la gazul lichefiat conform Metodologiei formării și aplicării prețurilor la produsele petroliere. Metodologia formării și aplicării prețurilor la produsele petroliere se elaborează și se aprobă de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, prin coordonare cu Guvernul, în conformitate cu legislația în vigoare și ținând cont de condițiile stipulate la alin.(3) și (4).

Conform p. 4.8 al Metodologiei de calculare și aplicare a prețurilor la produsele petroliere, aprobată prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 263 din 05 octombrie 2007, întru executarea controlului respectării de către întreprinderile petroliere a prezentei Metodologii, întreprinderile care desfășoară activitățile de import și comercializare a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat, cu cel puțin 3 zile înainte de punere în aplicare a noilor prețuri, vor prezenta ANRE calculele respective conform anexelor 1, 2 și 3 la prezenta Metodologie.

Conformându-se cadrului legal, recurentul ÎCS “Lukoil Moldova” SRL a prezentat în mod independent ANRE noile prețuri la produsele petroliere principale.

Circumstanța că și alți agenți economici în acea perioadă și-au prezentat propriile notificări despre majorarea prețurilor la benzină și motorină, nu exclude faptul că se datorează scurgerilor de informații din mass-media sau de însăși ANRE. În situația dată, odată ce informația privind majorarea de prețuri a fost accesibilă diferitor agenți economici din numeroase surse, a și dus la coincidența de prețuri.

Or, la aceeași concluzie a ajuns și recurentul la emiterea hotărârii contestate, indicând astfel că prezentarea calculelor de către întreprinderile petroliere la ANRE, cu cel puțin 3 zile înainte de punerea în aplicare a noilor prețuri, reprezintă

dezvăluire a informației strategice privind modificările de preț, preconizate de către anumiți agenți economici.

Legea cu privire la protecția concurenței nr. 1103 din 30 iunie 2000 stabilește bazele organizatorice și juridice ale protecției concurenței, măsurile de prevenire, limitare și reprimare a activității monopoliste și a concurenței neloiale și este orientată spre dezvoltarea relațiilor de concurență pe piețele de mărfuri ale Republicii Moldova.

Conform art. 5 lit. a) al Legii cu privire la protecția concurenței, la acțiunile anticoncurență se raportează activitatea monopolistă - acordul anticoncurență dintre agenți economici.

Art. 7 al aceleiași legi reglementează acordurile anticoncurență dintre agenții economici. Astfel conform al. (1) al acestui articol, este interzis și este considerat nul, în modul stabilit, integral sau parțial, orice acord (acțiune coordonată) încheiat sub orice formă între agenți economici concurenți care dețin în comun o parte de peste 35 la sută pe piața unei anumite mărfi dacă aceste acorduri (acțiuni coordonate) au sau pot avea drept rezultat limitarea concurenței, inclusiv sînt îndreptate spre stabilirea (menținerea) de prețuri (tarife), rabaturi, adaosuri (suplimente) pentru a leza interesele concurenților; majorarea, reducerea sau menținerea prețurilor la licitații; efectuarea de licitații prin înțelegere secretă; divizarea pieței după principiul teritorial sau în funcție de volumul vânzărilor sau achizițiilor, de sortimentul mărfurilor comercializate sau de categoria vânzătorilor ori a cumpărătorilor (beneficiarilor); limitarea producției, livrării, inclusiv prin stabilirea de cote; limitarea accesului pe piață, înlăturarea de pe piață a altor agenți economici în calitatea lor de vânzători de anumite mărfuri sau înlăturarea cumpărătorilor (beneficiarilor) lor; renunțarea nemotivată la încheierea de contracte cu anumiți vânzători sau cumpărători (beneficiari).

Din norma enunțată rezultă că, pentru existența unui acord anticoncurență dintre agenții economici urmează să existe un acord încheiat, sub orice formă, care să urmărească unul din scopurile declarate exhaustiv la lit. a) – g) al. (1) art. 7 al Legii cu privire la protecția concurenței.

Deși recurentul a invocat în hotărîrea contestată încălcarea al. (1) art. 7 al Legii cu privire la protecția concurenței, nu a indicat scopul urmărit sau atins de ÎCS “Lukoil Moldova” SRL, prin presupusele acțiuni cu agenții economici sancționați pentru acordul anticoncurență.

Art. 2 al legii enunțate definește noțiunea de concurență neloială ca fiind acțiunile agentului economic de a obține avantaje neîntemeiate în activitatea de întreprinzător, ceea ce aduce sau poate aduce prejudicii altor agenți economici sau poate prejudicia reputația lor în afaceri.

Or, în cazul dat nu a fost probată concurența neloială ci, după cum afirmă însăși recurentul, companiile petroliere vizate în hotărîrea contestată au ajustat concomitent prețurile la carburanți.

În acest sens, din conținutul hotărîrii contestate rezultă că, recurentul nemijlocit afirmă că deși agenții economici au afișate la panouri prețuri similare, în spatele panourilor există o concurență reală, intensă, care se manifestă prin aplicarea de către agenții economici, la comercializare, a unor prețuri diferite decât cele afișate la panou, ca rezultat al utilizării rabaturilor, discount-urilor, tichetelor.

Astfel, Colegiul atestă existența unor concluzii contradictorii în Hotărîrea nr.CNP-18/53-07/11 din 17 februarie 2011, în cazul în care Agenția pe de o parte recunoaște existența unei concurențe reale între companiile petroliere, iar pe de altă parte sancționează acești agenți economici pentru limitarea concurenței pe piața comercializării cu amănuntul a benzinei în Republica Moldova.

Ba mai mult, existența prețurilor similare din perioada 05-06 decembrie 2010, 15-17 ianuarie 2011, poartă un caracter ocazional și nu unul permanent și coordonat.

Sarcina probațiunii în materie de contencios administrativ a cererii în anulare este pusă pe seama pîrîtului, conform art. 24 al. (3) al Legii contenciosului administrative.

Iar în conformitate cu prevederile art. 121 CPC, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În acest sens, după cum rezultă din materialele dosarului, nici în instanța de fond și nici în instanța de recurs, Agenția Națională pentru Protecția Concurenței n-a prezentat probe care să combată pretențiile invocate în cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS "Lukoil Moldova" SRL.

Astfel, la caz, prin prisma legilor enunțate, lipsesc careva probe din care s-ar deduce legalitatea și temeinicia Hotărîrii Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței nr.CNP-18/53-07/11 din 17 februarie 2011.

Ba mai mult ca atît, nu este clar în baza cărui cadru legal ANPC a stabilit cuantumul amenzii de 1/% din venitul obținut pentru perioada 05.12.2010-17.01.2011, deoarece normele legale nu stabilesc cu exactitate mărimea amenzilor.

Astfel, potrivit prevederilor art. 23 din Legea privind protecția concurenței și pct. 24 din Regulamentul Agenției pentru Protecția Concurenței, răspunderea, mărimea și cuantumul amenzilor se stabilește în conformitate cu prevederile Codului contravențional al RM. Însă Codul contravențional al RM nu stabilește amenzi pentru încălcarea legislației cu privire la concurență.

Or, la caz se constată că, la emiterea hotărîrii Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței nr.CNP-18/53-07/11 din 17 februarie 2011 lipsește cadrul normativ legal.

În conformitate cu art. 24 alin. (1) din Legea cu privire la protecția concurenței, înainte de a emite o decizie asupra încălcării legislației cu privire la protecția concurenței, Agenția Națională pentru Protecția Concurenței este obligată

să examineze în modul stabilit cazul de încălcare a legislației, iar în conformitate cu art. 25 alin. (1) al aceleiași Legi, modul de examinare a cazurilor de încălcare a legislației cu privire la protecția concurenței și de emitere a deciziilor se stabilește de către Agenția Națională pentru Protecția Concurenței.

Potrivit p. 27 din Anexa la Legea cu privire la protecția concurenței, deciziile Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței care reprezintă interes general sunt publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

În acest context, instanța de recurs reține că, Agenția Națională pentru Protecția Concurenței, în cazul unor pretinse încălcări de către intimat (reclamant), urma să le examineze conform procedurii stabilite în legea sus-enunțată, și doar după examinarea minuțioasă a circumstanțelor, să emită hotărâre în acest sens.

În conformitate cu prevederile art. 26 alin.(1) al Legii contenciosului administrativ, actul administrativ poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care este ilegal în fond, ca fiind emis contrar prevederilor legii; ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

În astfel, de împrejurări Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2011 legală și întemeiată.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar temeiurile invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 417 al. (1) lit. a), art. 419 CPC, colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Agenția Națională pentru Protecția Concurenței.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 mai 2011, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a ÎCS “Lukoil Moldova” SRL împotriva Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Judecătorii

Nina Cernat

Valeriu Arhip

Svetlana Filincova